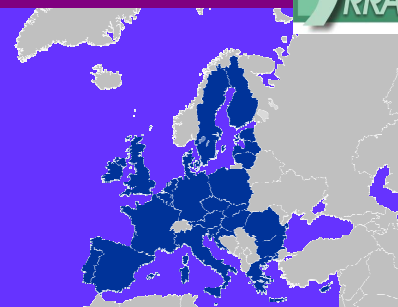

Politika súdržnosti v rokoch 2014 - 2020

Integrovaná územná investícia

Čo je to?

Viacere problémy, ktorým Európa čelí v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti poukazujú na potrebu integrovaného a územného miestneho prístupu, ktorý zabezpečí efektívnu odozvu.

Z tohto dôvodu spoločné ustanovenia navrhnuté Komisiou predstavujú nové integračné nástroje, ktoré sa môžu použiť na implementáciu územných stratégií na danom mieste, pričom spájajú tematické ciele stanovené v zmluvách o partnerstve a v operačných programoch s územným rozmerom:

- miestny rozvoj riadený spoločenstvom (články 28-30 navrhovaného nariadenia týkajúceho sa spoločných opatrení),
- a integrované územné investície (článok 99 navrhovaného nariadenia týkajúceho sa spoločných opatrení).

Integrované územné investície (IUI, angl. ITI) umožnia členským štátom EÚ získať balík financií z niekoľkých prioritných osí jedného alebo viacerých operačných programov na multidimenzionálnu a medziodvetvovú intervenciu. Možnosť sledovať rozdelenie finančných prostriedkov do viacerých investičných priorít sa však naďalej zachová.

Čo je cieľom?

Keďže integrované územné stratégie sú nesmierne dôležité na dosiahnutie inteligentnej, trvalo udržateľnej a inkluzívnej Európy, ktorej predstava je zahrnutá v stratégii s názvom Európa 2020, navrhované nariadenie týkajúce sa spoločných opatrení zavádza nástroj IUI ako kľúčový nástroj implementácie týchto stratégií.

Návrh Komisie poskytuje flexibilný mechanizmus na sformulovanie integrovaných odoziev umožňujúcich diverzifikáciu územných potrieb bez straty tematického zamerania, prostredníctvom ktorého je politika súdržnosti prepojená so stratégiou Európa 2020.

Predmet návrhu

Nástroj IUI je nástroj na implementáciu územných stratégií integrovaným spôsobom. Nejde o operáciu ani o vedľajšiu prioritu určitého operačného programu. Nástroj IUI naopak umožňuje členským štátom EÚ prierezovo implementovať operačné programy a čerpať z fondov z niekoľkých prioritných osí jedného alebo viacerých operačných programov, a tak zabezpečiť pre určité územie implementáciu integrovanej stratégie. Existencia nástroja IUI poskytne členským štátom flexibilitu z pohľadu návrhu operačných programov a umožní účinnú implementáciu integrovaných činností prostredníctvom zjednodušeného financovania.

Integrované územné investície sa môžu efektívne využívať iba v prípade, že príslušná zemepisná oblasť aplikuje integrovanú medziodvetvovú územnú stratégiu

Predmet návrhu – Kľúčové prvky

Medzi kľúčové prvky nástroja IUI patria:

- stanovené územie a integrovaná stratégia územného rozvoja;
- balík činností naplánovaných na implementáciu;
- riadiace štruktúry, ktoré budú nástroj IUI spravovať.

stanovené územie a integrovaná stratégia územného rozvoja:

Základným prvkom je rozvoj medziodvetvovej integrovanej stratégie rozvoja, ktorá sa bude zameriavať na potreby rozvoja danej oblasti. Stratégia sa navrhne takým spôsobom, aby jednotlivé činnosti vychádzali zo synergií vytvorených na základe koordinovanej implementácie.

Nástroj IUI sa môže využívať v ktorejkoľvek zemepisnej oblasti s príslušnými územnými prvkami od špecifických mestských častí s viacerými typmi deprivácie až po mestské, metropolitné, mestsko-dedinské, subregionálne alebo interregionálne oblasti. Nástroj IUI dokáže tiež poskytnúť integrované činnosti v samostatných zemepisných celkoch s podobnou charakteristikou v rámci regiónu (napr. môže ísť o sieť malých alebo stredných miest). Nástroj IUI nemusí nutne pokryť celé územie určitého administratívneho celku.

Nástroj IUI je prispôbený tak, aby zabezpečoval činnosti v kontexte Európskej územnej spolupráce (EÚS). Môže sa napríklad v prierezovom kontexte použiť na implementáciu stratégie mestského rozvoja v cezhraničných mestách. Prostredníctvom nástroja IUI sa môžu podporovať činnosti ušité na mieru podľa špecifických potrieb územia. Kontext spolupráce sa však musí naďalej rešpektovať. Z tohto dôvodu nariadenie týkajúce sa EÚS vyžaduje, aby bol každý sprostredkujúci orgán zodpovedný za implementáciu nástroja IUI zostavený zo štátnych orgánov z minimálne dvoch zúčastnených krajín (článok 10 nariadenia týkajúceho sa EÚS).

balík činností naplánovaných na implementáciu:

Činnosti, ktoré sa majú implementovať prostredníctvom nástroja IUI, prispievajú k plneniu tematických cieľov relevantných prio-

prioritných osí využívaných operačných programov, ako aj rozvojových cieľov územnej stratégie. Môžu sa financovať z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Fondu súdržnosti, no kombinovať všetky fondy v každom nástroji IUI nie je povinné. V rámci nástroja IUI sa však odporúča kombinovať fondy EFRR a ESF, keďže integrovaný prístup vyžaduje prepojenie investícií v tzv. mäkkej a vo fyzickej infraštruktúre. Toto je dôležité najmä v prípade trvalo udržateľného rozvoja miest.

Nástroj IUI poskytuje podporu nielen vo forme grantov, ale aj prostredníctvom finančných nástrojov (články 32-40 navrhovaného nariadenia týkajúceho sa spoločných opatrení), ktoré vhodným spôsobom zabezpečujú činnosti definované v rozvojovej stratégii.

Miestny rozvoj riadený spoločenstvom (články 28-30 navrhovaného nariadenia týkajúceho sa spoločných opatrení) môže byť prvkom, ktorý možno použiť pri postupnom uskutočňovaní implementácie nástroja IUI. Medzi nástrojom IUI a miestnym rozvojom riadeným spoločenstvom sú však dôležité rozdiely. Miestny rozvoj riadený spoločenstvom využíva výlučne prístup „zdola nahor“.

Obsah miestnej rozvojovej stratégie a operácií, ktoré sa v rámci nej financujú, určuje miestna akčná skupina. Na druhej strane, nástroj IUI vopred neurčuje, ako sa prijímajú rozhodnutia o samotných investíciách – tento proces môže prebiehať smerom „zhora nadol“ alebo „zdola nahor“, prípadne môže ísť o kombináciu oboch postupov. Miestny rozvoj riadený spoločenstvom by tak mohol napríklad byť súčasťou integrovanej mestskej stratégie implementovanej prostredníctvom nástroja IUI.

Popri investíciách podporujúcich stratégiu miestneho rozvoja prostredníctvom nástroja IUI sa ďalšie činnosti týkajúce sa rovnakej oblasti môžu financovať prostredníctvom prioritných osí operačného programu alebo programov, ktoré nie sú súčasťou financovania nástroja IUI. Mnohé z navrhovaných investičných priorít môžu priamo prispieť k rozvoju danej zemepisnej oblasti a implementovať všetky z nich pomocou tohto nástroja nie je povinné. Odporúča sa však, aby boli investície do sektorov v danej oblasti zaradené a zosúladené so integrovanými stratégiami územného rozvoja.

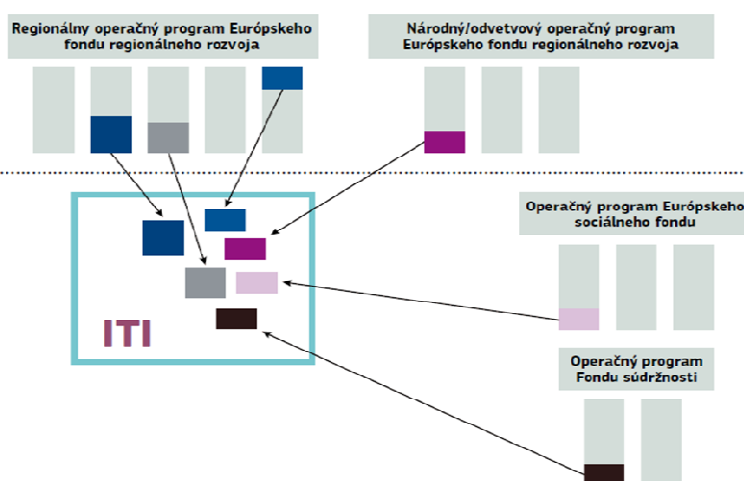
riadiace štruktúry, ktoré budú spravovať nástroj IUI:

Riadiaci orgán OP nesie konečnú zodpovednosť za riadenie a implementáciu operácií nástroja IUI. Môže však ustanoviť sprostredkujúce orgány vrátane miestnych úradov, orgánov pre regionálny rozvoj alebo mimovládne organizácie, aby vykonávali niektoré alebo všetky úlohy riadenia a implementácie. Forma a stupeň delegovania riadenia nástroja IUI sa môžu líšiť v závislosti od administratívneho členenia členského štátu alebo regiónu.

Nasledujúci diagram vysvetľuje, ako môže nástroj IUI získať balík financií z niekoľkých prioritných osí jedného alebo viacerých programov na účely multidimenzionálnej a medziodvetvovej intervencie. Nástroj IUI môže podporovať akúkoľvek operáciu, ktorá je v súlade s investičnými prioritami zúčastnených prioritných osí.

Výhody

- IUI ako nástroj propagujúci integrované využívanie fondov má v sebe potenciál viesť k lepším súhrnným výsledkom pri rovnakej výške verejných investícií.
- Delegovanie riadenia nástroja IUI posilní subregionálne zúčastnené strany (miestne alebo mestské zúčastnené strany) tým, že zabezpečí ich účasť na príprave a implementácii programu.
- Keďže má nástroj IUI viacero finančných zdrojov, ktoré sú zabezpečené už od začiatku, je väčšia istota financovania integrovaných činností.
- Nástroje IUI sú určené na miestny prístup k rozvoju, ktorý môže pomôcť rozvinúť málo využívaný potenciál na miestnej, mestskej a regionálnej úrovni.
- Finančné nástroje predstavujú spôsob účinného vynakladania a využívania zdrojov politiky súdržnosti pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Ďalšie zdroje dôležitých informácií

Legislatíva: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0016_cs.htm

Politika súdržnosti: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_sk.cfm

Regionálna politika: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.cfm

